

Κάστες

1^η εργασία στην Πολιτική Παιδεία

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΟΥΤΗΣ (Α2)

ΝΙΚΟΛΑ ΛΕΣΙ (Α2)

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αιτίες: ο πλούτος, το εισόδημα, η μόρφωση και το κύρος
Αλλά και φύλο ή η εθνικότητα προέλευσης

...οδηγεί σε

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΕΡΑΡΧΙΑ

- ο κατάταξη ανθρώπων σε υψηλές και χαμηλότερες βαθμίδες (τάξεις)
- ο ανάλογα με τις ανάγκες της εκάστοτε κοινωνίας, την ιστορία της αλλά και τα συμφέροντα που κυριαρχούν.
- ο τρόπος που κάθε κοινωνία ιεραρχεί τα άτομα με βάση τα κοινωνικά χαρακτηριστικά ονομάζεται **κοινωνική διαστρωμάτωση**.

Κοινωνική διαστρωμάτωση: μορφές

1. Το σύστημα της δουλειάς

Η **δουλειά** αφορά την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο.

Υπήρξε σ' όλους τους αρχαίους πολιτισμούς και το φαινόμενο διατηρήθηκε σε όλο τον κόσμο ως τα νεότερα χρόνια.

ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΜΕΡΙΚΗ (ως το 1865)

Κοινωνική διαστρωμάτωση: μορφές

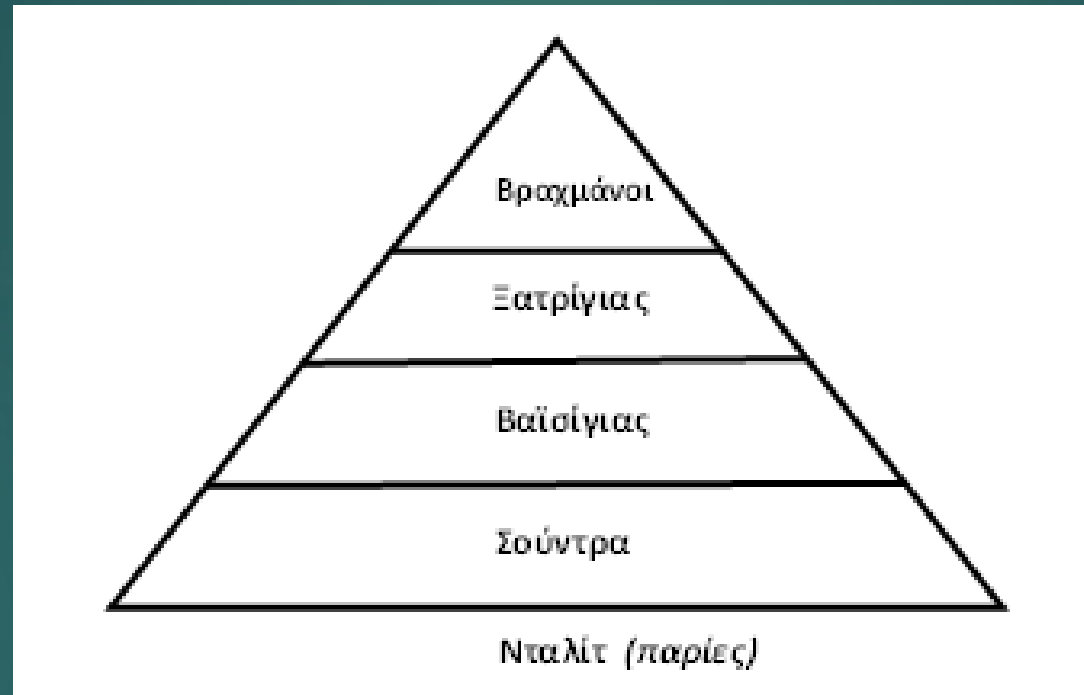
2. Το σύστημα των καστών (Ινδία)

- Η **κάστα** είναι η κληρονομική και ενδογαμική ομάδα ατόμων που έχουν κοινές δραστηριότητες και κοινή ονομασία.
- Ανήκουν σε ένα ιεραρχικό σύστημα κοινωνικής διαστρωμάτωσης όπου η κινητικότητα μεταξύ των στρωμάτων είναι πολύ περιορισμένη.
- Η κάστα είναι απολύτως κλειστή και **κανένας δεν μπορεί να αλλάξει κάστα.**

Κατηγορίες καστών

- Περίπου 3000 κάστες (με χιλιάδες υποδιαίρεσεις...)
- Οι κάστες ομαδοποιούνται σε τέσσερις βασικές κοινωνικές τάξεις που ονομάζονται **βάρνα** (χρώμα).
- Με βάση την αρχαία ινδουιστική φιλοσοφία κάθε Ινδός κατατάσσεται σε μια τάξη:
 1. Οι **Βραχμάνοι** (κληρικοί ή δάσκαλοι με καθήκοντα την ανάγνωση και τη διδασκαλία των ιερών βιβλίων)
 2. Οι **Ξατρίγιας** (οι άρχοντες και οι πολεμιστές)
 3. Οι **Βαϊσίγιας** (οι τεχνίτες και οι καλλιτέχνες)
 4. Οι **Σούντρα** (εργάτες και υπάλληλοι)

Η πυραμίδα των καστών

Οι **Νταλίτ** αποτελούν περίπου το 16% του πληθυσμού της Ινδίας (200 εκατομμύρια άνθρωποι)

Οι άνθρωποι εκτός κάστας

- ▶ Οι άνθρωποι που έχουν γεννηθεί έξω από κάθε κάστα αποκαλούνται «ανέγγιχτοι» (**Νταλίτ**). Είναι εκείνοι που ζουν στο κοινωνικό περιθώριο, οι επονομαζόμενοι **παρίες**
- ▶ Έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε εδάφη, στην εργασία, την εκπαίδευση και την ιατρική περίθαλψη.

...αν κάποιος ντάλιτ αγγίξει κάποιον από ανώτερη κάστα, ο τελευταίος πιστεύει ότι έχει μολυνθεί και υπόκειται σε μια σειρά τελετουργίες προκειμένου να εξαγνιστεί...

Η επίδραση του συστήματος των καστών

Το σύστημα των καστών καθορίζει την αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της κοινωνίας:

- **Κοινωνικοί δεσμοί:** Οι ανώτερες κάστες δεν μπορούν να έχουν επαφή με τις χαμηλότερες
- **Γεωγραφικοί διαχωρισμοί:** Οι ανώτερες κάστες ζουν στα αστικά κέντρα, οι χαμηλότερες ζουν στην περιφέρεια
- Οι πλούσιες και ανώτερες ομάδες **εκμεταλλεύονται** τις φτωχές.

Οι απώλειες εξαιτίας του συστήματος

- ▶ Η Ινδία βιώνει συχνά το φαινόμενο της κοινωνικής βίας που συνδέεται με τις κάστες.
- ▶ Οι **ντάλιτ** πέφτουν θύματα κοινωνικού αποκλεισμού, εκμετάλλευσης, βίας και αδικίας.
- ▶ Σύμφωνα με έκθεση του ΟΗΕ υπήρξαν περισσότερες από 31.000 πράξεις βίας με θύματα Νταλίτ, ανθρώπους που βρίσκονται στο κοινωνικό περιθώριο το 1996.

Οι κάστες στη σύγχρονη Ινδία

- ▶ Το σύστημα των καστών έχει διαφοροποιηθεί ελάχιστα από το παρελθόν.
- ▶ Η διατήρηση αυτού του συστήματος ήταν, ως την ανεξαρτησία της Ινδίας (1948), το κυριότερο εμπόδιο στην **ενοποίηση** της Ινδικής κοινωνίας.
- ▶ Παρά την επίσημη κατάργηση του, το σύστημα των καστών παραμένει πάντοτε μια πραγματικότητα, κυρίως στις αγροτικές κοινότητες.
- ▶ Οι ανισότητες που καθορίζονται από την κοινωνική τάξη ή την καταγωγή εξακολουθούν να υφίστανται στην Ινδία.

Βιβλιογραφία

- ▶ Πάπυρος Larousse Britannica, Τόμος 27, σελ.682
- ▶ Εξουσία & Απληστία, Μια σύντομη ιστορία του κόσμου, *Philip Gigantes*, σελ. 68-74
- ▶ Το Σύστημα των Καστών στη Σύγχρονη Ινδία (Πτυχιακή Εργασία) Ειρήνη Κατσαρού Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μυτιλήνη (2018)
- ▶ **INTERNET**
- ▶ https://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_India
- ▶ https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_incidents_of_caste-related_violence_in_India
- ▶ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/presse/pr_post_story/2007/EL/03A-DV-PRESSE_STO\(2007\)02-22\(03533\)_EL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/presse/pr_post_story/2007/EL/03A-DV-PRESSE_STO(2007)02-22(03533)_EL.pdf)